T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/129
KARAR NO : 2024/544
KARAR TR : 02/12/2024

ÖZET: 4760 sayılı Kanun uyarınca tahakkuk ettirilen ve 16/08/2021 tarihinde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına yatırılan özeltüketim vergisinin mükerrer tahsil edildiğinden bahisle iadesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ****
Vekili : ****
İdariYargıda
Davalı : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Adli Yargıda
Davalılar:1-İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
2-****
Vekili: ****, ****

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün E.2019/12405 sayılı dosyasında, icra yoluyla satışı gerçekleştirilen madeni yağlara ilişkin olarak 20.388,51 TL ÖTV tahakkuk ettirildiğini, söz konusu bedelin 16/08/2021 tarihinde davacı tarafından ödendiğini, ancak bahse konu malların evvelce ÖTV'ye konu edildiğini, dolayısıyla mükerrer vergilendirme yapıldığını ileri sürerek, anılan tahakkuk işleminin iptali ile fazladan ödenen 20.388,51 TL'nin iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 15. Vergi Mahkemesi 03/11/2021tarih ve E.2021/2607, K.2021/2148 sayılı kararı** ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine; İstanbulBölge İdare Mahkemesi Dördüncü Vergi Dava Dairesi 24/02/2022 tarih ve E.2022/187, K.2022/710 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"..Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve somut olayın birlikte değerlendirilmesinden, İstanbul Anadolu 9.İcra Müdürlüğü'nün 2019/12405 esas sayılı dosyasında icra yoluyla satışı gerçekleştirilen madeni yağlara ilişkin olarak haksız yere tahakkuk ettirildiği ileri sürülen özel tüketim vergisinin ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile adli yargı mahkemelerinde (icra mahkemesi) çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu satış dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın ilgili icra müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı, vergi mahkemesinin görevine giren genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin olmadığı, mahkemelerin görevinin kamu düzeninden olduğu ve yargılamanın her aşamasında gözetileceği dikkate alındığında, dava konusu uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin benzer nitelikteki 05/04/2021 tarih ve E:2021/177, K:2021/224 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, mükerrer ödemeye konu icra memur işlemini şikayetle birlikte anılan tahakkuk işleminin iptali ile fazladan ödendiği ileri sürülen 20.388,51 TL'nin iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. İstanbul Anadolu 1. İcra Hukuk Mahkemesi 14/06/2022 tarih ve E.2021/631, K.2022/461 sayılı kararı ile,

uyuşmazlığını esasının inceleyerek şikayetin kabulü ile; İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün E.2019/12405 sayılı takip dosyasındaki 05/11/2021 tarihi kararın kaldırılmasına karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

5. **İstanbulBölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi 17/01/2024 tarih ve E.2022/3399, K.2024/150 sayılı kararı** ile, açılan davada, 4760 sayılı Kanun hükümleri gereğince (md 15 vd) vergi iadesine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümü görevinin, idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait bulunduğu, bu nedenle mahkemece yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm kurulmasını isabetsiz bularak, davalı Vergi Dairesinin istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile, HMK'nın 355.,353/1-b.2. maddeleri gereğince İlk Derece Mahkeme kararının kaldırılmasına, yeniden esas hakkında davacının davasının HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda; özel tüketim vergisi davacı tarafça 16.08.2021 tarihinde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına yatırılmış olup, verginin tahsil edildiği noktasında tartışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda verginin iadesinin muhatabı vergi dairesi olmuştur. Bu kapsamda açılan davada da; 4760 sayılı Kanun hükümleri gereğince (md 15 vd) vergi iadesine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümü görevi, idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait bulunmaktadır. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin katma değer vergisi iadesine ilişkin 2021/524 Esas, 2022/120 Karar no ve 28/02/2022 tarihli kararının özel tüketim vergisinin iadesine ilişkin uyumazlıklarda da uygulanması tabiidir.

O halde Mahkemece yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir. Bu nedenledavalı Vergi Dairesininistinaf başvurusunun kısmen kabulü ile, HMK'nın 355. HMK'nın 353/1-b.2. maddesi gereğince İlk Derece Mahkeme kararının kaldırılmasına, yeniden esas hakkında davacının davasının HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar verilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davalı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile HMK.nun 355 ve 353/1-b.2 maddeleri uyarınca İstanbul Anadolu 1. İcra Hukuk Mahkemesinin 2021/631 Esas 2022/461 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA, yeniden esas hakkında;

-Davacının davasının HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca USULDEN REDDİNE..."

6. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul Anadolu 1. İcra Hukuk Mahkemesince adli yargı dava dosyası ekinde idari yargının kesinleşmiş karar örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 16. ve 21. maddeleri uyarınca Danıştay Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının konuya ilişkin yazılı düşünceleri istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir.

"...Uyuşmazlık, İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün 2019/12405 sayılı dosyası kapsamında mâdenî yağın teslim alınması nedeniyle haksız olarak tahsil edildiği ileri sürülen özel tüketim vergisinin kaldırılması ve iadesi istemine ilişkindir.

Dâvâcının, iş hukûkundan kaynaklanan ve mahkeme kararıyla lehine hükmedilen alacağının tahsili amacıyla Delta Akaryakıt Ticaret Anonim Şirketine karşı İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün 2019/12405 sayılı dosyasında icra tâkibi başlattığı, dosya kapsamında borçlu anonim şirkete ait, 6781 kutu mâdenî yağın haczedildiği ve değeri 116.165,48 TL olarak takdir edilerek muhafaza altına alındığı, icra müdürlüğünce İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına gönderilen yazılar ile dâvâcı tarafından icra yoluyla satışı istenen eşya için özel tüketim vergisinin müdürlüklerince tahakkuk ettirilerek tahsil edilip edilemeyeceğinin ve tahakkuk ettirilecek ise hesaplamada hangi oranın esas alınacağının sorulduğu, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığıncagönderilen cevabi yazılarda 4760 sayılı Kanûna ekli(I) sayılı listeye tabi olduğu ve Kanûnun 1. maddesine göre eşyanın özel tüketim vergisi uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışının bir defaya mahsus olarak vergiye tâbi olduğunun, ancak verginin fazla veya yersiz olarak tahsil edilmiş olması halinde ise mevzuata göre alıcıya iadesinin mümkün olduğunun bildirilmesi üzerine, eşyanın değeri üzerinden hesaplanan 20.388,51 TL özel tüketim vergisi tahakkuk ettirildiği veeşyanın ihale edildiği dâvâcı tarafından verginin 16/08/2021 târihinde vergi idâresine yatırıldığı, dâvâcı tarafından, vergiye konu mâdenî yağın bir kısmının ihale borçlusu Delta Akaryakıt Ticaret Anonim Şirketi tarafından ithalât yoluyla, kalan kısmının da yurt içinde Koçak Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine fason üretim yaptırılmak suretiyle ve fatura karşılığı temin edildiği, dolayısıyla emtia için daha önce özel tüketim vergisi tahsil edildiği ileri sürülerek yersiz tahsil edilen verginin kaldırılması ve iadesinin istendiği dosyanın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

İcra müdürlüğünce gerçekleştirilen satış işlemi ile alacağına mahsûben davacıya ihale edilen eşyanın takdir edilen bedeli üzerinden hesaplanarak tahakkuk ettirilen ve İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına yatırılan özel tüketim vergisi, kaynağını 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanûnundan alan; konusu, ne

suretle doğduğu, mükellefinin ve sorumlusunun kim olduğu, hangi tutar veya oran esas alınarakuygulanacağı bu Kanûn hükümleri uyarınca belirlenen, Hazineye gelir kaydedilmek üzere vergi idâresi tarafından tahsil edilen ve mevzuata göre yersiz tahsil edildiğinin tespiti hâlindevergi idâresince iade edilebilecek bir vergi olup, salt eşyanın icra müdürlüğünde satılmış olması nedeniyle verginin özel hukûk ilişkisine dayandığının kabûl edilemeyeceği açıktır.

Başka bir anlatımla, dâvâ, özel tüketim vergisinin tahakkuk ve tahsiline ilişkin bir idârî işlemin iptâli talebine yönelik olup, vergiye konu eşyanın satışının icra müdürlüğünce gerçekleştirilmiş olması, uyuşmazlığın icra hukûku kurallarına göre çözümlenmesi ve görevli yargı yerinin değişmesi sonucunu doğurmaz.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 28/02/2022 târihli ve E:2021/597, K:2022/62 sayılı kararında; icra dosyası kapsamında satışı yapılan taşınmazın satın alınması nedeniyle taşınmaz bedeli üzerinden katma değer vergisi ödeyen dâvâcı tarafından, taşınmazın tesliminin istisna kapsamında olduğu iddiasıyla yersiz tahsil edilen verginin iadesi istemiyle açılan dâvânın görüm ve çözümündevergi mahkemesinin görevli olduğu belirtilmiştir.

Bu itibarla, özel tüketim vergisinin kaldırılması ve iadesi istemiyle açılan dâvânın görüm ve çözümünde, İcra ve İflas Kanûnunun şikâyete ilişkin hükümleri değil vergi hukûku kuralları uygulanacağından, idârî yargı mercii görevli bulunmaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idarî yargının görevli olduğu düşünülmektedir... "

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda, icra müdürlüğünce yapılan ihale üzerine alınan madenî yağların satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak Vergi Dairesi Müdürlüğüne yatırılan ÖTV'nin mükerrer olduğu gerekçesiyle iadesi istenilmektedir. Bu vergi, dayanağını 4760 sayılı Kanun'dan almakta olup, mükellefi ve uygulanacağı oran anılan Kanun hükümleri uyarınca belirlenmektedir. Madenî yağ satışının icra veya iflas idaresince yapılan ihale yoluyla gerçekleşmesi ve satış bedeli üzerinden hesaplama yapılarak verginin tahsil edilmesi, bu işlemi özel hukuk ilişkisine dönüştürmemektedir.

Yukarıda paylaşılan mevzuat hükümleri dikkate alındığında, ihale yoluyla madenî yağ satışı yapılması hâlinde alınan ÖTV'nin mükerrer olup olmadığının 4760 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre belirlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, ihale yoluyla satın alınan madenî yağların satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak tahsil edilen ÖTV'nin mükerrer olduğu ileri sürülerek buna ilişkin tahakkukun iptali ile ödenen bedelin iadesi istemiyle açılan davanın çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi ile 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince idari yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, dava konusu uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevine girdiği anlaşıldığından, İstanbul 15. Vergi Mahkemesinin 03.11.2021 tarihli ve 2021/2607 E., 2021/2148 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

10. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin Görevleri*" başlıklı 6. maddesi şöyledir :

"(Değişik: 24/2/1988 - 3410/2 md.)

Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

11. 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun "*Verginin Konusu*" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir :

"1. Bu Kanuna ekli;

a) (I) sayılı listedeki malların ithalatçıları veya rafineriler dahil imal edenler tarafından teslimi,

b) (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanların ilk iktisabı,

c) (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanlar ile (III) ve (IV) sayılı listelerdeki malların ithalatı veya imal ya da inşa edenler tarafından teslimi,

d) (I), (III) ve (IV) sayılı listelerdeki mallar ile (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanların özel tüketim vergisi uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışı,

Bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisine tâbidir."

12. 4760 sayılı Kanun'un *"Tanımlar, Teslim ve Teslim Sayılan Haller"* başlıklı 2. maddesi şöyledir :

"1. Bu Kanunun uygulanmasında;

a) İthalat: Verginin konusuna giren malların Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişini,

b) İlk iktisap: (II) sayılı listedeki mallardan Türkiye'de kayıt ve tescil edilmemiş olanların kullanılmak üzere ithalini, müzayede yoluyla veya kayıt ve tescil edilmiş olsa dahi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine göre iade edilenler de dahil motorlu araç ticareti yapanlardan iktisabını, motorlu araç ticareti yapanlar tarafından kullanılmaya başlanmasını, aktife alınmasını veya adlarına kayıt ve tescil ettirilmesini,

c) Kayıt ve tescil: Motorlu taşıtların ilgili mevzuat gereğince trafik, belediye, liman ile Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce tutulan sivil hava vasıtaları siciline yapılan kayıt ve tescilini,

d) Motorlu araç ticareti yapanlar: (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenleri,

e) Teslim: Bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesini,

ifade eder.

2. Bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdii teslim hükmündedir. Malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyeci ya da sürücüye tevdi edilmesi de mal teslimidir. Trampa iki ayrı teslim hükmündedir. Kap veya ambalajların geri verilmesinin mutat olduğu hallerde teslim, bunların içinde bulunan mallar itibarıyla yapılmış sayılır.

3. Aşağıdaki haller de teslim sayılır:

a) Vergiye tâbi malların, vergiye tâbi olan malların imali dışında her ne suretle olursa olsun kullanılması, sarfı, işletmeden çekilmesi veya işletme personeline ücret, prim, ikramiye, hediye, teberru gibi namlarla verilmesi

b) Mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satışlarda zilyetliğin devri."

13. 4760 sayılı Kanun'un *"Vergiyi Doğuran olay"* başlıklı 3. maddesi şöyledir :

"Vergiyi doğuran olay;

a) Mal teslimi veya ilk iktisap hallerinde malın teslimi veya ilk iktisabı,

b) Malın tesliminden önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi,

c) Kısım kısım mal teslim edilmesi mutat olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi,

d) Komisyoncular vasıtasıyla veya konsinyasyon suretiyle yapılan satışlarda, (I), (II) ve (IV) sayılı listelerdeki malların alıcıya, (III) sayılı listedeki malların komisyoncuya veya konsinyi işletmeye teslimi,(1)

e) İthalatta, 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre gümrük yükümlülüğünün doğması, ithalat vergilerine tâbi olmayan işlemlerde ise gümrük beyannamesinin tescilidir.

(Ek fıkra: 30/3/2006-5479/8 md.) Bu Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan malların 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan veya 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelenlerinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen zorunlu standartlara uymayanlarının rafinerilere teslim edilmesi halinde vergiyi doğuran olay, bu malların rafineriler tarafından tesliminde gerçekleşir ve verginin mükellefi bu teslimi gerçekleştirenlerdir."

14. 4760 sayılı Kanun'un *"Verginin Mükellefi ve Sorumlusu"* başlıklı 4. maddesi şöyledir :

"*1. Özel tüketim vergisinin mükellefi, bu Kanuna ekli;*

a) (I), (III) ve (IV) sayılı listelerdeki mallar ile (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanları imal, inşa veya ithal edenler ile bu malların müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenler,

b) (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanlar için; motorlu araç ticareti yapanlar, kullanmak üzere ithal edenler veya müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenlerdir.

2. Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni ve iş merkezlerinin bulunmaması halleri ile gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla vergiye tâbi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.

3. (Ek: 4/6/2008-5766/19 md.) Fiilî veya kaydî envanter sırasında bu Kanuna ekli listelerdeki malların belgesiz olarak bulundurulduğunun tespiti halinde, belgesiz mal bulunduran mükelleflere, bu malların alış belgelerinin ibrazı için tespit tarihinden itibaren 10 günlük bir süre verilir. Bu süre içinde alış belgelerinin ibraz edilememesi halinde, belgesi ibraz edilemeyen malın tespit tarihindeki emsal bedeli üzerinden hesaplanan özel tüketim vergisi, alışını belgeleyemeyen mükellef adına re'sen tarh edilir. Tarh edilecek özel tüketim vergisi, asgari maktu vergi tutarına göre hesaplanacak vergiden az olamaz. Bu tarhiyata vergi ziyaı cezası uygulanır.

(Ek: 4/6/2008-5766/19 md.) Ancak, belgesiz mal bulunduran mükelleflere bu malları satanlara, bu

satışları ile ilgili vergi inceleme raporuna dayanılarak özel tüketim vergisi tarhiyatı yapıldığı takdirde, ayrıca alıcıdan özel tüketim vergisi ve buna ilişkin ceza aranmaz."

15. 4760 sayılı Kanun'a ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listelerde verginin konusunu oluşturan eşyaların tabi olduğu özel tüketim vergisi, eşyanın türü, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP), eşyanın ölçü birimi ve her bir birim için belirlenen vergi tutarı ya da oranını içerecek biçimdegösterilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 02/12/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı yönündenolumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden olumsuz görev uyuşmazlığı dosyasınınUyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmekte ise de, dava konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğinin dosyada bulunduğu, bu nedenle idari yargı dosyasının istenilmediği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raporter-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, İş hukûkundan kaynaklanan alacakların tahsili amacıyla İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün 2019/12405 sayılı dosyasında, Delta Akaryakıt Ticaret Anonim Şirketine karşı başlatılan icra takibi üzerine haczedilerek muhafaza altına alınan madenî yağın icra müdürlüğünce satış işlemleri gerçekleştirilerek alacaklarına mahsûben davacıya ihale edilmesi sırasında eşyanın takdir edilen değeri üzerinden 4760 sayılı Kanûn uyarınca tahakkuk ettirilen ve 16/08/2021 tarihinde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına yatırılan özel tüketim vergisinin mükerrer tahsil edildiği iddiasıyla iadesi istemiyle açılmıştır.

19. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, iş hukukundan kaynaklanan ve mahkeme kararıyla lehine hükmedilen alacağının tahsili amacıyla Delta Akaryakıt Ticaret Anonim Şirketine karşı, İstanbul Anadolu 9. İcra Müdürlüğünün E.2019/12405 sayılı dosyasında icra takibi başlattığı, dosya kapsamında borçlu anonim şirkete ait, 6781 kutu madeni yağın haczedildiği ve değeri 116.165,48 TL olarak takdir edilerek muhafaza altına alındığı, icra müdürlüğünce İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına gönderilen yazılar ile davacı tarafından icra yoluyla satışı istenen eşya için özel tüketim vergisinin müdürlüklerince tahakkuk ettirilerek tahsil edilip edilemeyeceğinin ve tahakkuk ettirilecek ise hesaplamada hangi oranın esas alınacağının sorulduğu, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığıncagönderilen cevabi yazılarda, 4760 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı listeye tabi olduğu ve Kanun'un 1. maddesine göre eşyanın özel tüketim vergisi uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışının bir defaya mahsus olarak vergiye tabi olduğunun, ancak verginin fazla veya yersiz olarak tahsil edilmiş olması halinde ise mevzuata göre alıcıya iadesinin mümkün olduğunun bildirilmesi üzerine, eşyanın değeri üzerinden hesaplanan 20.388,51 TL özel tüketim vergisi tahakkukettirildiği veeşyanın ihale edildiği davacı tarafından verginin 16/08/2021 tarihinde vergi idaresine yatırıldığı, davacı tarafından, vergiye konu madeni yağın bir kısmının ihale borçlusu Delta Akaryakıt Ticaret Anonim Şirketi tarafından ithalat yoluyla, kalan kısmının da yurt içinde Koçak Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine fason üretim yaptırılmak suretiyle ve fatura karşılığı temin edildiği, dolayısıyla emtia için daha önce özel tüketim vergisi tahsil edildiği ileri sürülerek, yersiz tahsil edilen verginin kaldırılması ve iadesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

20. İcra müdürlüğünce gerçekleştirilen satış işlemi ile alacağına mahsuben davacıya ihale edilen eşyanın takdir edilen bedeli üzerinden hesaplanarak tahakkuk ettirilen ve İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına yatırılan özel tüketim vergisi, kaynağını 4760 sayılı ÖzelTüketim Vergisi Kanunu'ndan alan; konusu, ne suretle doğduğu, mükellefinin ve sorumlusunun kim olduğu, hangi tutar veya oran esas alınarak uygulanacağı bu Kanun hükümleri uyarınca belirlenen, Hazineye gelir kaydedilmek üzere vergi idaresi tarafından tahsil edilen ve mevzuata göre yersiz tahsil edildiğinin tespiti halindevergi idaresince iade edilebilecek bir vergi olup, salt eşyanın icra müdürlüğünde satılmış olması nedeniyle verginin özel hukuk ilişkisine dayandığının kabul edilemeyeceği açıktır.

21. Başka bir anlatımla, dava, özel tüketim vergisinin tahakkuk ve tahsiline ilişkin bir idari işlemin iptali talebine yönelik olup, vergiye konu eşyanın satışının icra müdürlüğünce gerçekleştirilmiş olması, uyuşmazlığın icra hukuku kurallarına göre çözümlenmesi ve görevli yargı yerinin değişmesi sonucunu doğurmaz.

22. Bu itibarla, özel tüketim vergisinin kaldırılması ve iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, İcra ve İflas Kanunu'nun şikayete ilişkin hükümleri değil, vergi hukuku kuralları uygulanacağından, idari yargı mercii görevli bulunmaktadır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 15. VergiMahkemesinin 03/11/2021 tarih ve E.2021/2607, K.2021/2148 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 15. Vergi Mahkemesinin 03/11/2021 tarih ve E.2021/2607, K.2021/2148sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

02/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN